

10 czerwca 2026

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa
Narodowego

Narodowy
Instytut
Dziedzictwa

Szkoły Ciesielskie Narodowego Instytutu Dziedzictwa -

kolejna edycja w Tokarni i Maleńcu

Jutro (11 czerwca 2026) rozpocznie się kolejna edycja Szkół Ciesielskich organizowana przez Narodowy Instytut Dziedzictwa. Wydarzenie odbędzie się w dwóch wyjątkowych lokalizacjach województwa świętokrzyskiego: w Zabytkowym Zakładzie Hutniczym w Maleńcu oraz w Parku Etnograficznym w Tokarni.

Tegoroczna odsłona poświęcona jest w dużej mierze architekturze i mechanizmom dawnych młynów wodnych, ich konserwacji oraz roli w krajobrazie kulturowym. W programie przewidziano zarówno intensywne bloki warsztatowe, jak i prelekcje wybitnych ekspertów oraz panele dyskusyjne.

Program Wydarzenia

Czwartek, 11 czerwca 2026 r. - Zabytkowy Zakład Hutniczy w Maleńcu

12:00 - Rozpoczęcie warsztatów, powitanie przez Gospodarzy.

12:30-13:30 - Orowadzenie po Zakładzie Hutniczym - dr Maciej Chłopek.

13:30-14:15 - Typologia kół i mechanizmów młynów wodnych w ujęciu historycznym - dr hab. Maciej Prarat, prof. UMK (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Katedra Konserwatorstwa, Instytut Historii Sztuki i Dziedzictwa Kulturowego, Wydział Sztuk Pięknych).

14:15-15:00 - Znaczenie i ochrona młynów wodnych w Polsce, z uwzględnieniem ich roli w kształtowaniu krajobrazu kulturowego - dr Daria Jagiełło (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Katedra Konserwatorstwa, Instytut Historii Sztuki i Dziedzictwa Kulturowego, Wydział Sztuk Pięknych).

16:00-19:00 - Blok warsztatowy.

Piątek, 12 czerwca 2026 r. - Zabytkowy Zakład Hutniczy w Maleńcu

9:00-13:00 - Blok warsztatowy.

14:00-15:00 - Utrzymanie zabytkowych młynów wodnych w ruchu - problematyka konserwatorska na przykładzie wybranych obiektów - wykład: dr Filip Tomaszewski (Politechnika Łódzka).

15:00-19:00 - Blok warsztatowy.

Sobota, 13 czerwca 2026 r. - Zabytkowy Zakład Hutniczy w Maleńcu

9:00–13:00 – Blok warsztatowy..

14:00–15:00 – Ocalone mechanizmy – doświadczenia z realizacji – Jarosław Jankowski (Muzeum Młynarstwa i Rolnictwa w Osiecznej).

15:00–19:00 – Blok warsztatowy.

Niedziela, 14 czerwca 2026 r. - Muzeum Wsi Kieleckiej w Tokarni

9:00–9:30 – Obiekty przemysłu wiejskiego województwa świętokrzyskiego – przeszłość i przyszłość – dr Krzysztof Karbownik (Muzeum Wsi Kieleckiej).

9:30–10:00 – Konstrukcja i konserwacja dawnych młynów – Albert Fryst, Piotr Dziopa (Muzeum Wsi Kieleckiej).

10:00–12:00 – Panel dyskusyjny właścicieli/opiekunów młynów: Alicja Cykalewicz-Tymbarska (Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Dziedzictwa Młyn Papiernia), Ireneusz Grela, nadmłynarz (Młyn Dobra), Michał Winiarski (Fundacja Ochrony i Wsparcia Dziedzictwa Kulturowego “Osada Młyńska”), Jarosław Jankowski, Marek Jankowski (Muzeum Młynarstwa i Rolnictwa w Osiecznej), Marcin Stefaniak (Muzeum Młynarstwa w Jaraczu),
12:00 – Uroczyste wręczenie świadectw ukończenia Szkół.

Dodatkowo w Muzeum Wsi Kieleckiej:

12:00–16:00 – **Niedziela z Konserwacją Zabytków** – otwarte warsztaty, pokazy oraz wprowadzenie.

Gośćmi specjalnymi wydarzenia będą muzealnicy z Działu Konserwacji Zabytków Muzeum Wsi Radomskiej. Konserwatorzy z obu instytucji zaprezentują unikatowe, rzemieślnicze techniki renowacji drewnianych obiektów oraz przedmiotów codziennego użytku, z których korzystali nasi przodkowie.

Dla odwiedzających przygotowano bogaty program pokazów oraz praktycznych warsztatów. Uczestnicy będą mogli spróbować swoich sił m.in. w malowaniu porcelany oraz odnawianiu ram obrazowych i oleodruków. Absolutną nowością tej edycji będą warsztaty „Wzory z Buczacza”. Są one realizowane w ramach projektu „Konserwacja XIX-wiecznych tkanin ze zbiorów MWK”. W wydarzeniu wezmą udział eksperci z Zabytkowego Zakładu Hutniczego w Maleńcu, którzy zdradzą sprawdzone sposoby na ratowanie i konserwację metalu. Na gości czekają także interesujące wykłady oraz indywidualne konsultacje ze specjalistami. Wydarzenie to także rzadka okazja do zwiedzania skansenu z zupełnie nowej perspektywy. Przewodnicy poprowadzą turystów specjalnymi trasami po zakamarkach obiektów, które na co dzień są niedostępne dla publiczności, tłumacząc przy tym zawiłości procesów konserwatorskich. Takie wyjątkowe wprowadzanie odbędzie się także w dworze z

Suchedniowa.

- Celem wydarzenia jest przybliżenie zagadnień związanych z zachowaniem i utrwaleniem materialnego dziedzictwa kulturowego – wyjaśnia dr Wioletta Brzezińska- Marjanowska, kierownik Działu Konserwacji Zbiorów Muzeum Wsi Kieleckiej, którego pracownicy są organizatorami niedzielnego wydarzenia.

Tego dnia (14 czerwca) o godz.15.00 odbędzie się wernisaż wystawy “Od garnka do figurki. Ceramika ludowa Kielecczyzny” (spichlerz ze Staszowa).